

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2016. május 26.*

„Tagállami kötelezettségszegés — Adózás — A tőke szabad mozgása — EUMSZ 63. cikk — Az EGT-Megállapodás 40. cikke — Öröklési illeték — Olyan tagállami szabályozás, amely a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alól mentességet ír elő, feltéve hogy az örökös állandó lakóhelye ebben a tagállamban található — Korlátozás — Igazolás”

A C-244/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2015. május 27-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: D. Triantafyllou és W. Roels, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Görög Köztársaság** (képviselik: M. Tassopoulou és V. Karrá, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: C. Toader tanácselnök, A. Rosas és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítására kéri a Bíróságot, hogy a Görög Köztársaság – mivel a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alóli mentességet előíró olyan szabályozást fogadott el és tart hatályban, amely hátrányosan megkülönböztető, tekintve hogy az kizárólag a

* Az eljárás nyelve: görög.

Görögországban lakóhellyel rendelkező uniós polgárokra vonatkozik – nem teljesítette az EUMSZ 63. cikkéből és az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o., a továbbiakban: EGT-Megállapodás) 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A görög jog

- 2 Az öröklési illetékről szóló törvénykönyv „A lakóingatlan illetékmentessége” című 26A. cikke az 1. pontjában az alábbiakat írja elő.

„Lakás vagy telek teljes tulajdonjogának vagy meghatározott tulajdonrészének az örökhagyó házastársa vagy gyermeke által öröklés útján történő megszerzése mentesül az öröklési illeték alól, amennyiben az örökös vagy annak házastársa, illetve kiskorú gyermeke nem rendelkezik teljes tulajdonjoggal, hasznélvezeti joggal vagy használati joggal olyan lakás vagy lakásrész felett, amely kielégíti családjaik lakhatási szükségleteit, vagy teljes tulajdonjoggal olyan telek vagy telekrész felett, amely megfelel a lakhatási szükségleteiket kielégítő ingatlan alapterületének, és olyan helységben található, amelynek lakossága meghaladja a 3000 főt. A lakhatási szükséglet biztosítottnak minősül, ha a fent említett ingatlanok és az öröklés tárgyát képező ingatlanok együttes alapterülete eléri a 70 m²-t, gyermekenként 20 m²-rel megnövelve az első két gyermek esetén, és 25 m²-rel megnövelve a harmadik és minden további gyermek esetén, akik felett a kedvezményezett szülői felügyeleti jogot gyakorol. Az illetékmentesség kedvezményezettjei a görögök és az Európai Unió tagállamainak állampolgárai. A kedvezményezetteknek állandó lakóhellyel kell rendelkezniük Görögországban.”

A pert megelőző eljárás

- 3 A Bizottság és a Görög Köztársaság között az „EU Pilot” rendszeren keresztül történő sikertelen levelezést követően a Bizottság 2013. január 25-én felszólító levelet küldött e tagállamnak, amelyben felhívta annak figyelmét az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikke d) pontjának az EUMSZ 63. cikkel és az EGT-Megállapodás 40. cikkével való esetleges összeegyeztethetlenségére.
- 4 A 2013. március 26-i válaszában a Görög Köztársaság azt állította, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezés összeegyeztethető a Bizottság által megnevezett cikkekkkel.
- 5 Mivel e választ nem tartotta kielégítőnek, a Bizottság 2013. november 21-én indokolással ellátott véleményt küldött, amelyre a Görög Köztársaság 2014. március 21-én válaszolt, újra megerősítve az említett rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetőségét és fenntartva a Bizottság felszólító levelére küldött válaszában előadottakat.
- 6 E körülmények alapján a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

- 7 A Bizottság úgy véli, hogy az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikkének 1. pontja ellentétes a tőke szabad mozgásával, amelyet az EUMSZ 63. cikk és az EGT-Megállapodás 40. cikke biztosít.

- 8 Ezen intézmény előadja mindenekelőtt, hogy a vitatott rendelkezés alapján az uniós tagállamok vagy az EGT-Megállapodás más részes államai állampolgárainak két különböző csoportja nem részesülhet a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alóli mentességben, vagyis az uniós tagállamoknak azon állampolgárai, akik nem rendelkeznek állandó lakóhellyel Görögországban, és az EGT-Megállapodás más részes államainak állampolgárai, azok lakóhelyétől függetlenül. A Bizottság szerint ebből az következik, hogy egy Görögország területén fekvő és öröklés útján az Uniós tagállamoknak vagy az EGT-Megállapodás más részes államainak említett állampolgárai által megszerzett ingatlan értéke kisebb, tekintettel arra, hogy az érintett örökösök nagyobb mértékű adókötelezettség hatálya alá tartoznak. Tekintettel a Bíróság állandó ítélezési gyakorlatára, amely szerint az öröklés tőkemozgásnak minősül és a hagyaték fekvési helye szerinti tagállamtól eltérő tagállami illetőségű személyt megillető hagyaték értékét csökkentő intézkedések pedig tőkemozgásra vonatkozó korlátozásnak minősülnek, így az említett rendelkezést ilyen korlátozásnak kell tekinteni.
- 9 A Bizottság továbbá azt állítja, hogy az örökhagyó házastársa és gyermekei, akik nem rendelkeznek más ingatlannal, objektíve összehasonlítható helyzetben vannak, akár belföldi, akár külföldi illetőségűek. A 2010. április 22-i Mattner-ítéletre (C-510/08, EU:C:2010:216, 36. pont) hivatkozik, amelyben a Bíróság kimondta, hogy nem áll fenn semmilyen objektív eltérés, amely igazolja a belföldiek és a külföldiek vonatkozásában fennálló egyenlőtlen adójogi bánásmódot, amennyiben az ajándéokra vonatkozó illeték összegét az ingatlan értéke, illetve az ajándékozó és a megajándékozott között fennálló családi kapcsolat alapján kell kiszámítani, e feltételek egyike sem függ az ajándékozó és a megajándékozott lakóhelyétől. Hasonlóképpen a Bizottság szerint a szóban forgó görög szabályozás által előírt öröklési illeték a hagyaték tárgyát képező ingatlan értékén, az elhunyt és az örökösök között fennálló családi kapcsolaton, és azon a körülményen alapul, hogy az örökösök rendelkeznek-e, vagy sem, egy másik ingatlannal, tekintet nélkül arra, hogy az érintett ingatlan ténylegesen az örökösök állandó lakóhelye-e, vagy az lesz-e.
- 10 Így a vitatott rendelkezés, a Bizottság szerint, kizárólag a már Görögországban, vagy a hagyaték tárgyát képező ingatlanban, vagy máshol ebben a tagállamban lakó örökösöknek kedvez, mivel azok általában görög állampolgárok. Ez a rendelkezés hátrányos az ebben a tagállamban lakóhellyel nem rendelkező örökösökre nézve, akik általában külföldi vagy olyan görög állampolgárok, akik az EUMSZ-ben előírt alapvető szabadságokat gyakorolták külföldön történő munkavállalás, tanulás vagy tartózkodás révén.
- 11 A Görög Köztársaság által hivatkozott azon érvelésre válaszul, amely szerint a belföldi, illetve külföldi illetőséggel rendelkező személyek helyzete nem hasonlítható össze az érdekeltek görögországi lakhatási szükségleteit illetően, a Bizottság úgy véli, hogy ez az érvelés azon az előfeltevésen alapul, hogy a görög illetőségű személyeknek általában nincs lakásuk, a külföldi illetőségű személyeknek pedig van.
- 12 Végül, ami a Görög Köztársaság által a tőke szabad mozgásának korlátozása tekintetében felhozott igazolást illeti, a Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó öröklési illetékmentesség csupán egy „általános kedvezménynek” minősül, amelyet lakáspolitikai és szociálpolitikai okok nem indokolnak, amennyiben annak nem feltétele az öröklés útján kapott ingatlan örökösök általi elfoglalása.
- 13 A Görög Köztársaság vitatja, a Bizottság által kifejtett érvelés megalapozottságát, és arra a következtetésre jut, hogy a vitatott rendelkezés a tőke szabad mozgásának elvével összeegyeztethető.
- 14 Előzetes megjegyzésként, ez a tagállam azt állítja, hogy az EGT-Megállapodás más részes államainak állampolgárai nincsenek kizárva az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikke 1. pontjának alkalmazása alól. Olyan hiba miatt nem szerepelnek benne, amelyet helyesbíteni fog, mivel nem indokolt őket kizárni vagy számukra az Unió tagállamainak állampolgáraihoz képest eltérő bánásmódot biztosítani.
- 15 Először is a Görög Köztársaság azt állítja, hogy a vitatott rendelkezés nem minősül a tőke szabad mozgása korlátozásának.

- 16 Hangsúlyozva e tekintetben, hogy az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikkének 1. pontja egy igen különleges öröklésjogi szabályozási módot és az öröklési illetékre vonatkozó igen korlátozott és sajátos mentességet érint, a Görög Köztársaság lényegében úgy véli, hogy a köteles részre jogosultak öröklés útján történő vagyonszerzése a törvény alapján, a szabad örökösnevezés hiányában és következésképpen az örökgyó és a vagyonszerző akaratától függetlenül nem eredményez tőkemozgást. Úgy véli ugyanis, hogy a tőke szabad mozgásának fogalma inkább a befektetés lehetőségével függ össze, mintsem egy, a törvény által meghatározott, az örökgyó közeli családtagjaira történő, elhalálozás miatti vagyonátzállással.
- 17 A Görög Köztársaság azt állítja e tekintetben, hogy egyrészt ha a köteles részre jogosultak nem laknak állandó jelleggel Görögországban, senki más sem részesülhet az öröklési illeték alóli mentességből, másrészt az egységes adózárlát tartalmazó görög adórendszer mind a saját állampolgárok, mind az uniós tagállamok állampolgárai számára alkalmazandó, így nem áll fenn semmiféle hátrányos megkülönböztetés sem a szóban forgó öröklési illeték kiszámítását, sem pedig az illetékmenesség összegét illetően. Hozzáteszi, hogy az öröklési illetéknek a mentesség igénybevétele nélküli kiegyenlítése nem „túladóztatásnak”, hanem rendes adóztatásnak számít, az e mentességben való részesülés érdekében a saját állampolgároknak és az uniós tagállamok állampolgárainak ugyanazon feltételeknek kell megfelelniük, és hogy a mentesség megtagadása a külföldi illetőségű örökösöktől nem tekinthető úgy, hogy az valamely személyt visszatart egy Görögországban fekvő ingatlanba való befektetéstől.
- 18 Másodsor a Görög Köztársaság az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének 1. pontja és a Bíróság közvetlen adóztatásra vonatkozó ítélezési gyakorlata, különösen a 2000. június 6-i Verkooijen-ítelet (C-35/98, EU:C:2000:294, 43. pont), a 2004. szeptember 7-i Manninen-ítelet (C-319/02, EU:C:2004:484, 28. és 29. pont) és a 2012. október 25-i Bizottság kontra Belgium ítelet (C-387/11, EU:C:2012:670, 45.pont) értelmében kiemeli, hogy a lakóingatlanok minősülő ingatlanokkal kapcsolatos öröklési illeték mentessége tekintetében az állandó jelleggel Görögországban lakó örökösök helyzete objektíve nem hasonlítható össze az ebben a tagállamban nem állandó jelleggel lakó örökösökével. Miközben ugyanis a belföldi illetőségű örökösök nem rendelkeznek Görögországban megfelelő ingatlanokkal, és lakhatással kapcsolatos szükségleteik vannak az említett tagállamban, így az öröklés útján megszerzett ingatlan ezeket a szükségleteket fedezheti vagy kielégítheti, a külföldi illetőségű örökösök általában rendelkeznek állandó lakóhellyel külföldön, és így nem tartanak számot egy öröklés útján szerzett és Görögország területén fekvő ingatlanra a lakhatásuk érdekében.
- 19 A Görög Köztársaság szerint a Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a belföldi illetőségű személyek és a külföldi illetőségű személyek helyzete hasonló, nem veszi figyelembe a szóban forgó illetékmentesség által kitűzött célokat. Ez utóbbi kizárólag a Görögország területén fekvő lakóingatlan belföldi illetőségű lakos által öröklés útján történő megszerzését érinti. Azok a személyek, akik nem ebben a tagállamban laknak, és akik ez utóbbiban fekvő ingatlan örökölnék, azt csak bizonyos időszakban lakják vagy az ottlakáson kívül más módon hasznosítják. A Bizottság azt is figyelmen kívül hagyja, hogy gyakorlatilag lehetetlen egy külföldön elhelyezkedő ingatlan ellenőrizni. Következésképpen az a külföldi illetőségű állampolgár, aki Görögországban található ingatlan örököl, kedvezőbb helyzetben van, mint egy belföldi illetőségű személy.
- 20 Harmadsor a Görög Köztársaság úgy érvel, hogy a tőke szabad mozgásának esetleges korlátozását szociális és pénzügyi természetű, közérdeken alapuló nyomós indokok igazolják.
- 21 Így a lakóingatlan után fizetendő öröklési illetékre vonatkozó, az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikke 1. pontjában előírt sajátos és korlátozott mentességgel, valamint annak az állami szociálpolitika keretei közötti biztosításával a jogalkotó az örökgyó olyan közeli családtagjait kívánta segíteni, akik nem rendelkeznek megfelelő ingatlanokkal Görögországban, ahol az adófizetési kötelezettség keletkezésekor állandó jelleggel tartózkodnak, hogy ebben a tagállamban egy ilyen

ingatlan állandó lakóhelyként történő megszerzéséhez számukra adókedvezményt biztosít. Következésképpen egy szociális kedvezményről van szó, amely esetében a mentességben való részesülés a görög társadalomhoz való kötődés és az abba való beilleszkedés mértékétől függ.

- 22 Az említett 26A. cikk 1. pontja, nem írja elő a szóban forgó illetékmentességben részesülő örökösnek az öröklés útján megszerzett ingatlan állandó lakóhelyként való használatának kötelezettségét, bár általában ez a helyzet áll fenn, amennyiben egyfelől ez a kötelezettség a kedvezményezett szabadságának aránytalan korlátozását jelentené, amely a görög alkotmánnyal ellentétes, másfelől pedig a jogalkotó realista megközelítést szeretett volna megtartani az örökös foglalkoztatási és családi helyzetében bekövetkező esetleges változások figyelembevételével.
- 23 A tőke szabad mozgásának esetleges korlátozását egy második, az adóbevételek csökkenésének elkerülését célzó közérdeken alapuló nyomós indok szintén igazolja, ugyanis az öröklési illetékmentességnek a külföldi illetőségű személyek általi lakóingatlan-szerzésre történő kiterjesztése egy ilyen csökkenés elkerülhetetlen következményével járna, és megváltoztatná az ezen illetékmentesség alapját képező cél jellegét.
- 24 Végül a Görög Köztársaság előadja, hogy az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikkének 1. pontja nem haladja meg az adóztatási hatáskör tagállamok közötti kiegyensúlyozott megosztásának fenntartásához, és az olyan esetleges színlelt megállapodások megelőzéséhez szükséges mértéket, amelyek kizárólag az indokolatlan illetékkedvezmény biztosítására irányulnak.

A Bíróság álláspontja

Az érintett szabadságról

- 25 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az öröklési illeték, amelynek kapcsán az öröklés az elhunyt személy hagyatékának egy vagy több személyre történő átszállását jelenti, az EUMSZ tőkemozgásra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozik, azon eseteket kivéve, amikor az öröklés tényállási elemei egyetlen tagállamon belülre korlátozódnak (2006. február 23-i van Hilten-van der Heijden ítélet, C-513/03, EU:C:2006:131, 42. pont; 2008. január 17-i Jäger-ítélet, C-256/06, EU:C:2008:20, 25. pont; 2013. október 17-i Welte-ítélet, C-181/12, EU:C:2013:662, 20. pont; 2014. szeptember 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-127/12, EU: C:2014:2130, 53. pont, nem tették közzé, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 A jelen esetben az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikk 1. pontja az örökgyó házastársa vagy gyermeke által öröklés útján megszerzett ingatlan után fizetendő öröklési illetékmentességet ír elő, ha azok görögök, vagy egy másik uniós tagállam állampolgárai, és Görögországban állandó lakóhellyel rendelkeznek.
- 27 Ez a rendelkezés az öröklési illetékekkel kapcsolatos olyan helyzetekre vonatkozik, amelyek tényállási elemei nem egyetlen tagállamon belülre korlátozódnak, következésképpen a tőke szabad mozgásának hatálya alá tartoznak.

A tőke szabad mozgása korlátozásának fennállásáról

- 28 Az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az öröklést illetően az EUMSZ 63. cikk szerint tiltott, a tőkemozgást korlátozó intézkedések többek között azon intézkedéseket foglalják magukban, amelyek csökkentik a hagyaték fekvési helye szerinti tagállamtól eltérő államban lakó személyt megillető hagyaték értékét, és amelyek alapján ennek öröklés útján történő átszállása illetékköteles (lásd különösen: 2003. december 11-i Barbier-ítélet, C-364/01, EU:C:2003:665, 62. pont; 2013. október 17-i Welte-ítélet, C-181/12, EU:C:2013:662, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 29 Amennyiben ugyanis az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az öröklési illetékmentesség alkalmazása az örökgyónak és az örökösnek a hagyaték megnyílása időpontjában fennálló lakóhelyétől függ, azt eredményezi, hogy a belföldi illetőséggel nem rendelkező személyek súlyosabb adóteher hatálya alá tartoznak, mint a belföldi illetőségű személyek, a tőke szabad mozgásának korlátozását valósítja meg (lásd ebben az értelemben: 2013. október 17-i Welte-ítélet, C-181/12, EU:C:2013:662, 25. és 26. pont; 2014. szeptember 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-127/12, nem tették közzé, EU:C:2014:2130, 58. pont).
- 30 A jelen esetben, az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikkének 1. pontja egy lakás vagy telek után fizetendő öröklési illeték megfizetése alól mentesíti egy bizonyos összegig az örökgyó házastársát vagy gyermekét, amennyiben nem rendelkeznek teljes tulajdonjoggal, haszonélvezeti joggal vagy használati joggal olyan ingatlan felett, amely kielégíti családjaik lakhatási szükségleteit, valamely uniós tagállam állampolgárai és állandó jelleggel Görögország területén tartózkodnak.
- 31 Ez a rendelkezés a hagyaték értékét csökkentő hatással jár azon örökös számára, aki a Görögország területén állandó jelleggel történő tartózkodás kötelezettségére vonatkozóan előírt feltétel kivételével valamennyi előírt feltételnek megfelel, mivel megfosztja az érintett személyt az öröklési illetékmentesség igénybevételétől, és ez azt eredményezi, hogy e személy súlyosabb adóteher hatálya alá tartozik, mint az állandó jelleggel Görögországban lakó örökös.
- 32 Ebből következően a szóban forgó szabályozás a tőke szabad mozgása korlátozásának minősül, amelyet az EUMSZ 63. cikk főszabály szerint tilt.

A tőke szabad mozgása korlátozásának fennállásáról

- 33 A szabad tőkemozgás korlátozásának az EUMSZ 65. cikkben alapuló esetleges igazolhatóságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint „a[z] [EUMSZ] 63. cikk rendelkezései nem érintik a tagállamoknak azt a jogát, hogy [...] alkalmazzák adójoguk azon vonatkozó rendelkezéseit, amelyek a lakóhely vagy a tőkebefektetés helye alapján az adózók között különbséget tesznek”.
- 34 E rendelkezést a tőke szabad mozgásának alapvető elvétől való eltérésként szigorúan kell értelmezni. Következésképpen az nem értelmezhető úgy, hogy minden olyan szabályozás, amely az adózók között a lakóhely vagy a tőkebefektetés tagállama alapján különbséget tesz, automatikusan összeegyeztethető a Szerződéssel. Ugyanis ezt az eltérést maga az EUMSZ 65. cikk (3) bekezdése körülhatárolja, amely szerint a 65. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti rendelkezések „nem szolgálhatnak a 63. cikkben meghatározott szabad tőkemozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközéül”. Különbséget kell tehát tenni az EUMSZ 65. cikk értelmében megengedett egyenlőtlen bánásmód és ennek a cikknek a (3) bekezdése által tiltott önkényes megkülönböztetés között (2014. szeptember 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-127/12, nem tették közzé, EU: C:2014:2130, 71–73. pont).
- 35 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az olyan nemzeti adójogi szabályozás, amely az öröklési illeték kiszámításakor eltérő bánásmódot alkalmaz a belföldi és a külföldi illetőségű személyek között, csak akkor egyeztethető össze az EUMSZ tőke szabad mozgásáról szóló rendelkezéseivel, ha az eltérő bánásmód olyan helyzetekre vonatkozik, amelyek egymással objektíve nem hasonlíthatók össze, vagy azt közérdeken alapuló nyomós indok igazolja. Egy ilyen nemzeti szabályozásnak alkalmasnak kell lennie a kitűzött cél megvalósítására, és nem lépheti túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2013. október 17-i Welte-ítélet, C-181/12, EU:C:2013:662, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. április 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-428/12, nem tették közzé, EU:C:2014:218, 34. pont, valamint a 2014. szeptember 4-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-211/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2148, 47. pont). Egyébiránt a nemzeti szabályozás csak akkor alkalmas az említett cél megvalósítására, ha azt

valóban koherens és szisztematikus módon kívánja elérni (2014. szeptember 4-i API és társai ítélet C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 és C-208/13, EU:C:2014:2147, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 36 Először is a szóban forgó helyzetek összehasonlíthatóságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozás az öröklés útján szerzett és az érintett tagállamban fekvő ingatlan adóztatása szempontjából ugyanúgy kezeli a belföldi és a külföldi illetőségű örökösöket ugyanezen adóztatás keretében, az ezen ingatlanra vonatkozó öröklési illetékmentesség alkalmazása tekintetében nem kezelheti ezen örökösöket eltérő módon anélkül, hogy megsértené az uniós jogból eredő követelményeket. A nemzeti jogalkotó ugyanis azzal, hogy az örökösnek biztosítható illetékmentesség kivételével egyenlő bánásmódban részesítette a személyek e két csoportja általi örökléseket, elismeri azt, hogy e csoportok helyzete között az öröklési illeték módozatai és megfizetésének feltételei tekintetében nincs olyan objektív különbség, amely az eltérő bánásmódot igazolhatná (lásd ebben az értelemben: 2013. október 17-i Welte-ítélet, C-181/12, EU:C:2013:662, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 A jelen esetben a Görög Köztársaság a jelen ítélet 18. és 19. pontjában kifejtett érvelésre hivatkozva úgy véli, hogy a lakóingatlan után fizetendő illeték alóli mentességet illetően létezik egy objektív különbség az állandó jelleggel Görögországban lakó örökösök, és azon örökösök között, akik e feltételnek nem felelnek meg. Ugyanakkor e tagállam rámutat, hogy a görög adórendszer olyan egységes adótablát tartalmaz, amely mind a saját állampolgáira, mind a más tagállamok állampolgáira alkalmazandó a Görögország területén fekvő ingatlanok után fizetendő öröklési illetékek összegét illetően. Csak a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alóli mentességet illetően alkalmaz eltérő bánásmódot a vitatott szabályozás a Görögországban állandó lakóhellyel rendelkező örökösöket és a külföldi illetőségű örökösöket érintő öröklések között.
- 38 Ebből következik, hogy a Görögországban állandó lakóhellyel rendelkező örökös és a külföldi illetőségű örökös helyzete a szóban forgó illetékmentességben való részesülés céljából összehasonlítható.
- 39 Ezért – másodszor – meg kell vizsgálni, hogy a vitatott szabályozás közérdeken alapuló nyomós indok által objektíve igazolható-e.
- 40 Először is meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 35. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következő követelményekkel ellentétben, az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikkének 1. pontja a Görög Köztársaság által hivatkozott és a görögországi lakhatási szükségletek kielégítésére irányuló társadalmi renden alapuló közérdekű cél koherens és szisztematikus módon való elérésére alkalmatlan, amennyiben az említett rendelkezésben előírt illetékmentességnek nem feltétele azon kötelezettség, hogy az örökösnek a hagyaték tárgyát képező ingatlanban állandó lakóhelyet kell létesítenie, de még az sem, hogy az említett ingatlant el kell foglalnia.
- 41 Ilyen kötelezettség hiányában irreleváns a Görög Köztársaság azon érve, miszerint az ebben a tagállamban lakóhellyel nem rendelkező örökösök az öröklés útján megszerzett ingatlant csak bizonyos időszakban lakják vagy az ottlakáson kívül más módon hasznosítják. Nem tűnik meggyőzőnek az a kifogás sem, miszerint a szóban forgó rendelkezés az említett illetékmentesség biztosítását az örökösnek a görög társadalommal fenntartott kapcsolatától és az abba való beilleszkedésének mértékétől teszi függővé, amennyiben az öröklés megnyílásának időpontjában Görögországban állandó lakóhellyel nem rendelkező örökös, és aki nem rendelkezik ingatlannal, ugyanúgy szoros kapcsolatot ápolhat a görög társadalommal és állandó lakóhely létesítése végett megszerezheti az említett tagállamban az öröklés tárgyát képező ingatlant, mint egy ebben a tagállamban lakó örökös.
- 42 E tekintetben a Görög Köztársaság a jelen ítélet 19. és 22. pontjában kifejtett érvelését el kell utasítani. Emlékeztetni kell ugyanis, hogy a tagállamnak az általa felhozható igazoló okok mellett ismertetnie kell az ezen állam által elfogadott intézkedés megfelelőségére és arányosságára vonatkozó elemzést, valamint az érvelését alátámasztó konkrét adatokat (2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet,

C-515/14, EU: C:2016:30, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig, a Görög Köztársaság ugyanúgy nem támasztotta alá az általa hivatkozott érveket, ahogyan azt sem bizonyította, hogy nem lehetséges ellenőrizni, hogy a külföldi illetőségű örökös megfelel a szóban forgó illetékmentességben való részesülés feltételeinek.

- 43 Ezt követően, a Görög Köztársaság állításával ellentétben, a vitatott nemzeti szabályozás nem igazolható az adóbevétel–csökkenés megelőzésének szükségességével, amely csökkenés e tagállam szerint akkor lépne fel, ha az érintett öröklési illetékmentességet kiterjesztenék a külföldi illetőségű személyekre. Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy ilyen szükségesség nem szerepel az EUMSZ 65. cikkben említett célok között, és nem tekinthető olyan nyomós közérdeknek, amely igazolhatná az EUMSZ-ben előírt alapvető szabadságok korlátozását (lásd különösen: 2004. szeptember 7-i Manninen-ítélet, C-319/02, EU:C:2004:484, 49. pont; 2009. január 27-i Persche-ítélet, C-318/07, EU:C:2009:33, 46. pont; 2011. február 10-i Missionswerk Werner Heukelbach ítélet, C-25/10, EU:C:2011:65, 31. pont).
- 44 Végül a Görög Köztársaság egyáltalán nem bizonyította, hogy a Görögországban állandó lakóhellyel nem rendelkező örökösöknek az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikke 1. pontjában előírt illetékmentességéből való kizárása az adóztatási hatáskör tagállamok közötti megosztásából ered, és a visszaélések megakadályozásához szükséges.
- 45 Ebből következően a Görög Köztársaság nem hivatkozott a Bíróság előtt olyan nyomós közérdekre, amely igazolhatja az EUMSZ 63. cikk által biztosított szabad tőkemozgás korlátozását.

Az EGT-Megállapodás 40. cikkéhez kapcsolódó kötelezettségszegésről

- 46 Ami az EGT-Megállapodás 40. cikkének a vitatott szabályozás által történő, a Bizottság részéről felhozott megsértését illeti, a Görög Köztársaság arra hivatkozik, hogy az EGT-Megállapodás más tagállamainak állampolgárait az öröklési illetékről szóló törvénykönyv 26A. cikke 1. pontjában egy olyan hiba miatt mellőzték, amelynek a helyesbítését vállalja.
- 47 E tekintetben elégedő a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára emlékeztetni, amely szerint a kötelezettségszegés fennállását mindenképpen azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a szóban forgó tagállam az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártakor volt, és a Bíróság nem veheti figyelembe az azóta bekövetkezett változásokat (lásd különösen: 2014. szeptember 4-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-351/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2150, 20. pont; 2015. február 5-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-317/14, EU:C:2015:63, 34. pont; 2016. január 14-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-66/16, nem tették közzé, EU: C:2016:5, 36. pont).
- 48 Az említett mulasztástól függetlenül ki kell emelni, hogy mivel az EGT-Megállapodás 40. cikkének kikötései jogi hatályukat tekintve lényegében megegyeznek az EUMSZ 63. cikkben foglalt rendelkezésekkel, az EUMSZ 63. cikk alapján fennálló korlátozással kapcsolatos fenti megfontolások – olyan körülmények között, mint amelyek a jelen eljárásban felmerültek – értelemszerűen átültethetők az említett megállapodás 40. cikkére (lásd analógia útján: 2011. december 1-jei Bizottság kontra Belgium ítélet, C-250/08, EU:C:2011:793, 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a Bizottság keresetét megalapozottnak kell tekinteni.
- 50 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Görög Köztársaság – mivel a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alóli mentességet előíró olyan szabályozást fogadott el és tart hatályban, amely kizárólag a Görögországban lakóhellyel rendelkező uniós tagállamok állampolgáira alkalmazandó – nem teljesítette az EUMSZ 63. cikkből és az EGT-Megállapodás 40. cikkből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 51 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Görög Köztársaságot, mivel az általa felhozott jogalapok többsége tekintetében peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Görög Köztársaság – mivel a lakóingatlan után fizetendő öröklési illeték alóli mentességet előíró olyan szabályozást fogadott el és tart hatályban, amely kizárólag az uniós tagállamoknak a Görögországban lakóhellyel rendelkező állampolgáira alkalmazandó – nem teljesítette az EUMSZ 63. cikkből és az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások